

Aanvulling op Gemerts Woordenboek

Op 23 november vorig jaar ontving Wim Vos van Martien van den Boom weer een aantal woorden die hij miste in het in 2017 gepubliceerde Gemerts Woordenboek.

Wim geeft ze hier alsnog, in dezelfde vorm gegoten als de lemmata in het Gemerts Woordenboek.

Daarbij heeft hij het hele lemma alleen gegeven als het gewijd was aan een geheel nieuw woord. In het geval van een nieuwe betekenis van een al opgenomen woord alleen het trefwoord met de nieuwe betekenis voorzien van een nieuw betekenisnummer en een voorbeeldzin of uitdrukking. In het geval van een nieuwe uitdrukking het trefwoord met betekenisnummer gevolgd door de uitdrukking. Als in de toekomst deze publicatie ooit gedigitaliseerd wordt, moet deze aanvulling gemakkelijk kunnen worden ingevoegd in de gedigitaliseerde versie. Tenslotte nog een woord van dank aan Harry Slits voor zijn nauwgezette correctie van de kopij voor dit artikel.

Gimmers – Nederlands **aojtpákke**

ww (-t aojt, -te aojt, h. aojtgepákt): **I.** (overg) uitpakken, leegmaken. *Haj ha z'n kerbieske* (:karbiesje) *nòg nie aojtgepákt*. **II.** onoverg (h. aojtgepákt): **1.** aflopen. *Hoe dè aojtpákt zien oew nodderhand wél*. **2.** uitvaren (tegen iemand), zijn gemoed luchten. *Aojtpákke (tíggen iemes)*. *Haj pákte me toch ífkes aojt tígge z'ne knècht!*

bómme

ww onoverg (-t, -de, h. gebómd): iemand schelen, voor hem verschil uitmaken. (uitsl in ontken-

nende zinnen: *Dè kan me niks (nie) bómme*: dat kan me niets schelen, daar heb ik maling aan.

Dè kan ze niks (nie) bómme: dat kan hen niets schelen. (= *verrèkke I 4*).

doen¹

ww (¹doew, ^{2/2m}doet, ³duu, ^{1/3}dī(n), ^{2/2m}dīt, ^{1m3m}dīn, h. gedon/ is gedon) **I.** overg ww: **5.** veroorzaken, berokkenen, aanrichten. *Dè duu me niks*: dat doet me niets /niks, dat laat me onberoerd/raakt me niet!

ertoewdoen

ww onoverg (vormen, zie doen, h. ertoewgedon): uitmaken. *Dè duut 'r niks/nie toew*: dat maakt niets/niks uit, doet er niet toe.

grooët (grout)

bn grotter, grotst: **1.** groot. **2.** trots. *Óp iejt/iemes grooët/grout gon*: trots zijn op iets/iemand.

Hoglievevraow(endág)

m ev/geen mv: Maria Hemelvaart, feestdag (15 augustus) ter herinnering aan de tenhemelopneming van Maria. *Dè kerwèëj moet vùr Hoglievevraow(endág) af zèn*.

inderhost

bw: inderhaast. *Ik héb inderhost 't verkaërde boek meegenomme*. (= *mídderhost*).

kaër

m ev/mv kírr(e)s): **1.** keer, maal. **2.** later, op termijn. *'t Moet 'r toch 'ne kaër van kómme*:

het zal toch een keer moeten gebeuren. (Bij een verbouwing:) *De badkaomer, die kömt nòg 'ne kaër.*

kaod ²

II. bw kaod/ko, kojer, -: **1.** kwaad, moeilijk. *Ze hag/ krīg/ krīn 't ifkes te kaod:* ze werd even door haar emoties overmand.

kléén ¹

bn m ev klénne/ klánne; v/o ev ; m/v/o mv kléén; kländer/ klänner/ klénner, klánst/ klénst: klein. *Haj hé van kléns af án Gímmers geprot.*

koekstoove

ww (uitsl infin met zitte): aanmodderen. *Sins z'n bruujr/zeuster gestörven is, zit ie elaèn te koekstoove in dè aaw heuske van 'm:* moddert hij alleen wat aan in dat oude huisje van hem.

kónt ¹

v ev/mv -e verkl kuntje: **1.** (v.e. mens/ dier) kont, achterwerk, achterste, gat, reet. *Haj hé gīn zittende kónt:* Hij is altijd met iets bezig, is altijd iets aan het doen.

kooke ww overg (¹kook, ^{2/2m/3}kokt, ^{1m/3m}kooke, ^{1/2/2m/1m/3m}kokte, h. gekokt): koken. *We han 'r nie óp gekokt:* we hadden er geen rekening mee gehouden. (gez, zie *raëkeneng*).

maoke (maake)

ww overg (¹maok/maak, ^{2/2m/3}mākt, ^{1m/3m}maoke/maake, ^{1/2/2m/3/1m/3m}mākte, h. gemākt): **8.** scoren. *Wa hébbe ze gemākt?:* wat is de uitslag (van de wedstrijd)?

nodderhand

bw van tijd: naderhand, later. *Ôf 't goewd is, dè zien we nodderhand wél.*

noo

bw/bn overtr tr nost: **1.** na, nabij, dichtbij. *Is dè fīst naw al zo noo?:* is dat feest al zo dichtbij?

raëkeneng

v ev/mv -e: rekening. *'r Is gīn raëkeneng mī*

gehaawe: er is geen rekening mee gehouden. (gez, zie *kooke*).

segréng

o ev/geen mv: chagrijn, knagend, afgunstig en mismoedig makend verdriet, verdrietige ontevredenheid. *As ge gaër segréng hét moete deuve haawen ôf trawe.*

sins

ondersch voegw van tijd: sinds. *Sins ie verheusd is, héb ik 'm nie mīr gezien in Gímmert.*

télle

ww (¹tël, ^{2/2m/3}téélt, ^{1m/3m}télle, ^{1/2/2m/3/1m/3m}téélde): **1.** onoverg h. getéeld: **3.** *télle óp iets:* verlangen naar iets. *'t róp Télle is dik skonner as 't meemaoke.*

trawe (traowe)

ww (trawt/ traowt, trawde/ traowde): trouwen. **1.** onoverg (is getrawd/ getraowd): trouwen, door het huwelijk verenigd worden. (Als iemand het ergens niet mee eens is en een veto uitspreekt over iets:) *Naë, naë, zooë (zoue) zén waj nie getrawd/ getraowd!*

vindeg

bn/bw -er, -st: vlug. (Iemand geeft een bevel en voegt daaraan toe om er meer nadruk aan te verlenen:) *Ën 'n bietje vindeg!* En vlug!

wittere

ww overg (-t, -de, h. gewitterd): **3.** vers hout enige tijd doordrenken met water om het te harden. *Die baojm moete nòg 'n hòrtje wittere vùrdè ge ze kaant gebraojke.*

zitte

onoverg (^{1/2/2m/3}zit, ^{1m/3m}zitte, ^{1/2/2m/3}zaot/zaat, ^{1m/3m}zaote/zaate, h. gezaëte): **12.** (in uitdrukkingen:) *Dè zit 'r baj maj nie án:* dat kan ik me niet veroorloven, ik heb daarvoor het geld niet.

Nederlands -Gimmers

aanmodderen: *hēnklooëte, hīnklooëte, koekstoove*

doordrenken (van hout voor harding): *wittere*

inderhaast: *(zie gaweghaid), inderhost, mīderhost*

later: *kaër 2, nodderhand*

leegmaken: *aojtpákke, lígmaoke*

luchten (z'n gemoed -): *aojtpákke (tíggien iemes -)*

maling hebben aan: *bōmme*

Maria-Hemelvaart (15 aug.):

Hoglievevraow(endág)

naderhand: *nodderhand*

schelen (iem. schelen): *bōmme*

scoren: *maoke (maake)*

sinds: *sins*

termijn: *kaër 2, termejn*

trots (bn): *grüts, grooët 2, grout 2*

uitmaken (niets -): *ertoewdoen, (zie verrèkke 1,4)*

uitpakken: *aojtpákke*

uitvaren (tieren): *aojtpákke (tíggien iemes) II 2, aojtvare, aojtvare, ópspeule*

veroorloven (zich -): *(zie permeteere), (zie zitte)*

